

Ressaca després d'eleccions

Zaplana, Acebes i Rajoy tractaran de conduir el PP a la victòria. En cas contrari, es podria produir una renovació integral a les files conservadores.

La majoria d'enquestes donen la victòria al PSOE i, de fet, aquest ànim, el de triomf socialista, és el que es respira a la capital d'Espanya, a Madrid, des de fa mesos. Ara bé, segons com es moduli aquesta victòria, segons com sigui d'ampla o d'estreta, les formacions que s'atrinxeren al Congrés dels Diputats hauran de jugar d'una manera o d'una altra les seves cartes. Sobretot, en el cas que acabin essent socis preferents del grup socialista o no.

De totes maneres, hi ha una sèrie d'assignatures pendents que, amb independència de qui ocupi els palauets de la Moncloa i de quins siguin els grups que tallen el bacallà al parlament espanyol, s'hauran d'abordar a partir del mes d'abril. La majoria es van encetar durant la passada legislatura i estan condicionades pels compromisos adquirits o pels punyals que es van llançar els partits en clau interessada, fos en l'eix català o en l'eix espanyol. El principal repte, molt possiblement, serà el de la reforma del finançament autonòmic.

El nou finançament: la batalla ajornada. La legislatura ja va començar, el 2004, amb cants de sirena sobre el nou finançament autonòmic. Les noves realitats, com ara la immigració, exigeixen una revisió del sistema. Però tot plegat va quedar eclipsat per la reforma

Després d'una legislatura de vertigen, carregada de tensió, els diversos partits que mouen les peces al taulell de la política espanyola encaren una nova etapa que s'obrirà a partir del 9 de març. És a dir, a partir dels resultats que obtinguin a les eleccions estatals.

de l'Estatut del Principat. Un marc estatutari que, curiosament, fixa la reforma del finançament estatal en un termini que s'esgota l'agost del 2008. És a dir, que el govern espanyol que surti de les eleccions de març només tindrà tres mesos per posar-se en situació i preparar la batalla.

Serà una autèntica guerra de trinxeres. Però no serà tan gran com la que es podria haver viscut en cas que l'Estatut de Catalunya hagués tirat endavant en els mateixos termes en què va sortir del Parlament. El motiu és que, amb el marc actual, el Principat té un compromís d'inversions en un termini de set anys, però el sistema que originàriament es proposava exigia una revisió permanent dels diners que administra Catalunya. I a Espanya només li hauria faltat tenir un altre règim foral com el d'Euskadi i Navarra.

Sigui com sigui, la negociació serà dura, perquè, a banda de l'Estatut català, n'hi ha d'altres que han fixat condicions prèvies al debat, un fet molt criticat pel vicepresident econòmic socialista, Pedro Solbes. El cas més evident és el d'Andalusia. Aquesta comunitat ha sabut jugar el seu pes electoral i ha equiparat el dèficit històric català al deute, també anomenat històric, que els andalusos constaten des de l'inici de l'etapa postfranquista. L'element en què s'emparen és el de la població. Tot i ser una de les comunitats que ha rebut més ajuda, tant espanyola com europea, en concepte de solidaritat, afirmen que els falta camí per córrer.

Un factor que mostra com n'arribarà a ser de tens el debat són les reticències que ha mostrat el govern del PSOE durant tota la legislatura a l'hora de publicar les balances fiscals. El Ministeri d'Economia va encarregar a una co-

Un dels reptes del nou any serà el finançament autonòmic. Pedro Solbes haurà de lliurar la seva enèsima batalla.

missió d'experts la determinació d'una metodologia per calcular-les. Els experts van determinar dos sistemes, el que té en compte el territori, que és el mètode habitual de la majoria dels països, especialment els de tall federal o descentralitzat, i el que pren de base la població i no corregeix els efectes de la inversió territorialitzada de l'estat. Si el primer sistema evidencia un desequilibri negatiu per a Catalunya, el País Valencià i les Illes, el segon accentua Madrid com a principal damnificada pel dèficit fiscal.

L'executiu espanyol, amb l'excusa de no decantar-se per cap dels dos, no ha volgut oficialitzar cap càlcul.

Reforma de la Constitució: la caixa dels trons. Tard o d'hora s'ha d'obrir. Ho han admès tant el PSOE com el PP. Un dels motius és la reforma del text que fa referència a la corona espanyola. L'han de retocar per permetre que la infanta Elionor sigui reina i no tingui un perjudici només pel fet de ser dona.

Ara bé, aquest retoc obre una caixa de Pandora en la qual s'ha sustentat Espanya en el període posterior al franquisme. És previsible que, sigui quin sigui el govern que hi hagi a l'estat, se la pensi bé, aquesta reforma. I és que, posats a retocar, el més normal seria abordar altres capítols pendents, com ara el funcionament del Senat, una cambra parlamentària que mai no ha acabat de

ser un ens de representació territorial i en la qual s'haurien de tractar les qüestions que afecten especialment les comunitats autònomes, en lloc de ser un simple instrument per posar vetos.

A banda d'aquests dos punts, n'hi ha un altre que és especialment delicat. És el de la llei electoral. L'ha posat a debat el president del PP, Mariano Rajoy, en demanar que formin govern els partits que treguin majoria. Però darrere d'aquestes paraules i de les declaracions que han arribat des del PSOE s'amaga una polèmica encara més aguda, plantejada per socialistes com ara José Bono: la de la suposada "sobrerepresentació" dels partits autonòmics, considerats nacionalistes perifèrics des de Madrid.

PSOE i PP: nous horitzons. Com passa a tots els partits, tant dins del PSOE com del PP hi haurà moviments interns que començaran amb l'arribada de les eleccions i continuaran succeint-se un cop se'n sàpiguen els resultats. En el cas dels socialistes, és rellevant el nom que acabem de citar anteriorment, el de José Bono. Els qui el coneixen des de fa temps no s'acabaven de creure, un cop va anunciar el seu cessament com a ministre de Defensa, que fos capaç de deixar la primera divisió política tan d'hora, tot i que es considera creïble l'argument que va donar al seu

moment, el de la necessitat d'atendre la família.

Sigui com sigui, el retorn d'aquest *killer* de la vida política diu moltes coses del rumb que pot prendre el segon mandat de Rodríguez Zapatero en cas que el seu partit guanyi les eleccions. Bono va ser un dels principals opositors al full de ruta que va promoure Pasqual Maragall a Santillana del Mar, on els socialistes van adoptar una visió federalista de l'estat espanyol. Aquest fet i els seus intents d'acostar-se al PP fan del possible nomenament de Bono com a president del Congrés un fet transcendent en la línia ideològica dels socialistes.

Pel que fa al PP, les aigües estan molt més enterbolides. En cas que perdin les eleccions, és més que probable que Mariano Rajoy deixi la direcció del partit, i que en aquest viatge l'acompanyin el secretari general, Ángel Acebes, i el portaveu parlamentari, Eduardo Zaplana. Aquest futur incert és el que explica la pugna entre l'alcalde de Madrid, Alberto Ruiz-Gallardón, i la presidenta de la comunitat, Esperanza Aguirre. Gallardón està fent mans i mànigues per ser diputat al Congrés. El motiu és que el futur líder de la formació ha de poder intervenir a la cambra i protagonitzar els debats amb Zapatero.

El futur d'ETA. Com es pot observar, els reptes que queden sobre la taula i la poca probabilitat que d'aquestes eleccions en surti una majoria absoluta fan pensar que la propera legislatura serà tan moguda com l'anterior. I un dels afers que es poden repetir, com un *déjà vu*, és el de la relació entre l'executiu espanyol i ETA. Dir-ne relació és un eufemisme per deixar en suspens el que pugui acabar passant. Segurament, si a algun actor polític de primer nivell se li plantejés avui dia la possibilitat que es torni a obrir un diàleg amb l'organització armada, la negaria de totes totes. Tot i això, tant socialistes com populars, amb la boca petita, admeten que no es pot deslligar l'existència d'ETA de la realitat social d'Euskal Herria. I, per tant, qualsevol executiu que vulgui posar-hi punt final haurà d'elaborar una estratègia que vagi més enllà de la persecució policial.

Pere Gendrau
Madrid